

1975 - 76 Lt - Ls framst. nr 9.

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till

1) landskapslag angående ändring av
119 och 121 §§ landskapslagen om kommunal-
förvaltning i landskommunerna i landskapet
Åland och

2) landskapslag angående ändring av
96 § landskapslagen om kommunalförvaltning
i Mariehamns stad.

Enligt 119 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland bör beslut som skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse först översändas till länsstyrelsen som sedan i sin tur efter det beslutet vunnit laga kraft översänder det med bevis därom till landskapsstyrelsen. Däremot skall enligt 96 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad av staden fattat underställningspliktigt beslut insändas direkt till landskapsstyrelsen utan förmedling av länsstyrelsen. Enär något sakligt skäl ej numera föreligger att bibehålla denna skiljaktighet, föreslås att förfarandet i ifrågavarande ärenden förenhetligas sålunda, att beslut som skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse alltid översändes direkt till landskapsstyrelsen.

Beträffande bestämmelserna i 96 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad har vissa tolkningsproblem uppstått. Sålunda är det enligt ordalydelsen i paragrafens 2 mom. oklart om underställningspliktigt beslut kan översändas till landskapsstyrelsen innan det vunnit laga kraft. Å andra sidan skall beslutet enligt paragrafens 3 mom. tillställas landskapsstyrelsen inom ett år sedan det fattats, vilket med hänsyn till besvärinstansernas antal och den långa behandlingstiden därstädes kan få till följd att ett underställningspliktigt beslut ej vinner laga kraft förrän mer än ett år förflutit från tidpunkten då det fattades.

Anser man således att de berörda lagrummen bör tolkas så, att beslutet ej kan tillställas landskapsstyrelsen förrän det vunnit laga kraft, följer härav, att beslut, mot vilket besvär anförs, alltid förfaller om ej besvären hinner förkastas genom avgörande som vinner laga kraft innan ett år förflutit från den dag då beslutet i fråga fattades.

För att undanröja förenämnda oklarhet föreslås, att 96 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad ändras så att däri uttryckligen utsäges att beslut av ifrågavarande art skall underställas landskapsstyrelsen först sedan de vunnit laga kraft. Å den i lagrummet angivna tidsfristen om ett år blir onödigt lång, med tanke på att fråga blir om en ren expeditionsåtgärd, föreslås att den förkortas till tre månader. Motsvarande ändring bör för konsekvensens skull göras i 121 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.

Kommunala beslut, som skall underställas, kan enligt huvudregeln verkställas först sedan eventuella besvär avgjorts medelst lagakraftvunna avgöranden. Däremot kan beslut som ej skall underställas i regel verkställas omedelbart oberoende av om besvär anförts eller ej (se 131 § ^{landskapslagen} om kommunalförvaltning i landskommunerna och 106 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad). Detta förhållande kan föranleda att besvär anføres utan grundad anledning för att fördröja verkställigheten av beslut, varom nu är fråga. Dylika motiv kan tänkas föreligga exempelvis då besvär anføres mot beslut om förhöjning av avgifter. Med hänsyn härtill och med tanke på att det nu rådande förhållandet påtalats även från kommunalt håll, anser landskapsstyrelsen det befogat att i 121 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland och 96 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad införa bestämmelser om att landskapsstyrelsen, då besvär över ifrågavarande avgifter anförts, på anhållan av kommunen kan förordna att den nya eller förhöjda avgiften får uppbäras tillsvidare intill dess besväranden tilläventyrs vunnit bifall till besvären eller besvärsmyndigheten eventuellt förbjudit fortsatt verkställighet. Redan i detta skede bör ändamålsenligheten av beslutet prövas, varför landskapsstyrelsen ej bör ha möjlighet att vägra fastställelse av det samma när den slutliga underställningen sker. För det fall att någon på grund av beslut som senare upphäves erlagt för höga avgifter skulle vederbörande kommun vara skyldig att återbetala för mycket uppburna belopp jämte sex procent årlig ränta, räknat från betalningsdagen.

Den ovan föreslagna speciella regleringen av underställningsinstitutet bör ej innebära någon överskridning av landskapets lagstiftningsbehörighet, enär underställning endast är en form för kontroll av kommunernas verksamhet, vilken enligt 13 § 1 mom. 3 punkten självstyrelselagen bör hänföras till landskapets lagstiftningsbehörighet och enär den föreslagna regleringen ej inskränker besvärsmyndigheternas kompetens.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 119 och 121 §§ landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland.

I enlighet med Landstingets beslut ändras 119 och 121 §§ landskapslagen den 18 april 1956 om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) såsom följer:

119 §.

Beslut av kommunalfullmäktige, som för att vinna gällande kraft skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse, bör, försett med bevis över att det vunnit laga kraft, insändas av kommunalstyrelsen. Till beslutet skall även fogas kommunalstyrelsens eget yttrande i ärendet.

121 §.

Beslut, som underställts, skall fastställas oförändrat eller ogillas, därest ej annorlunda är särskilt föreskrivet. I beslutet får dock företagas justerande rättelser. Vägras fastställelse, skall skälen uppgivas, och kommunen har rätt att häröver anföra besvär i högsta förvaltningsdomstolen.

Anföres besvär över beslut avseende nya eller förhöjda i 11 § 2 mom. avsedda avgifter, kan landskapsstyrelsen på anhållan av vederbörande kommun, förordna att de nya eller förhöjda avgifterna oaktat besvären får uppbäras från i beslutet angivet datum, såvida besvärsmyndighet icke annorlunda bestämmer. Har landskapsstyrelsen förordnat att här avsett beslut får tillämpas, kan fastställelse icke vägras, om beslutet vinner laga kraft.

Har i stöd av beslut, som av besvärsmyndighet upphävts, uppburits för höga avgifter skall den överskjutande delen av avgifterna omedelbart återbetalas jämte sex procent årlig ränta, räknat från dagen då respektive avgift erlades.

Därest beslut, som skall underställas ej inom tre månader efter det beslutet vunnit laga kraft tillställts landskapsstyrelsen, har beslutet förfallit.

Denna lag träder i kraft den 1 april 1976. Lagen tillämpas ej på beslut som fattats innan den trätt i kraft.

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av 96 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamns stad.

-4-

I enlighet med Landstingets beslut
 ändras 96 § 3 mom landskapslagen den 28 mars 1961 om kommunal-
 förvaltning i Mariehamns stad (4/61) sådant lagrummet lyder i
 landskapslagen den 4 juli 1963 (31/63) samt
 fogas till 96 § nya 4 och 5 mom., såsom följer:
 96 §.

Anföres besvär över beslut avseende nya eller förhöjda i 1 mom.
 4 punkten avsedda avgifter, kan landskapsstyrelsen, på anhållan av
 staden, förordna att de nya förhöjda avgifterna oaktat besvären får
 uppbäras från i beslutet angivet datum såvida besvärsmyndighet icke
 annorlunda bestämmer. Har landskapsstyrelsen förordnat att här av-
 sett beslut får tillämpas, kan fastställelse icke vägras, om beslutet
 vinner laga kraft.

Har i stöd av beslut, som av besvärsmyndighet upphävts, uppburits
 för höga avgifter, skall den överskjutande delen av avgifterna ome-
 delbart återbetalas jämte sex procent årlig ränta, räknat från dagen
 då respektive avgift erlades.

Därest beslut, som skall underställas, ej inom tre månader efter
 det beslutet vunnit laga kraft tillställts landskapsstyrelsen, har
 beslutet förfallit.

 Denna lag träder i kraft den 1 april 1976. Lagen tillämpas ej på
 beslut som fattats innan den trätt i kraft.

Mariehamn, den 1 december 1975.

L a n t r å d

 Alarik Häggblom

Lagberedningssekreterare

Christer Jansson.